

Številka: 00104-280/2019/5
Datum: 10. 10. 2019

Odgovor na poslansko vprašanje Marijana Pojbiča v zvezi z mejnimi kontrolami znotraj schengenskega območja

Poslanec Državnega zbora Republike Slovenije Marijan Pojbič je 5. 9. 2019 preko predsednika Državnega zbora Republike Slovenije mag. Dejana Židana, Vladi Republike Slovenije postavil pisno poslansko vprašanje v zvezi z mejnimi kontrolami znotraj schengenskega območja.

Odgovor Vlade Republike Slovenije:

1. Zaenkrat velja, da je Avstrija nadzor na svojih mejah s Slovenijo podaljšala do 13. novembra 2019. Kakšna zagotovila ima Vlada Republike Slovenije, da do ponovnega podaljšanja ne bo prišlo? Kakšne ukrepe je Vlada Republike Slovenije sprejela, da Avstrija ne bi imela potrebe po podaljševanju nadzora?

2. Kako Vlada Republike Slovenije komentira dejstvo, da tisoči ilegalnih migrantov neurejeno prehajajo schengensko mejo in po večini zlorabljuje azilni postopek za »izginotje« med množico, medtem pa Slovenci, ki v lastni domovini ne najdejo zaposlitve, vsakodnevno stojijo v kolonah na avstrijsko slovenski meji?

3. Če Slovenija res tako dobro obvladuje situacijo in Avstrija nima razlogov za skrbi, zakaj torej na mejnih prehodih stojita tako vojska kot policija?

Avstrija, Nemčija, Francija, Švedska, Danska ter nečlanica EU Norveška nadzor na notranjih mejah schengenskega prostora izvajajo že od leta 2015 in ga podaljšujejo v skladu z Uredbo (EU) 2016/399 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2016 o Zakoniku Unije o pravilih, ki urejajo gibanje oseb prek meja (Zakonik o schengenskih mejah) (UL L št. 77 z dne 23. 3. 2016, str. 1). 12. maja 2019 so vse te države ponovno podaljšale nadzor za šest mesecev, to je do 13. novembra 2019.

Republika Avstrija izvaja začasno mejno kontrolo na meji z Madžarsko in Slovenijo. Odločitev utemeljujejo z dejstvom, da v Avstrijo prihaja še vedno preveč nezakonitih migrantov, kar predstavlja grožnjo notranji varnosti in javnemu redu.

Stališče Republike Slovenije glede nadzora Avstrije na notranji meji s Slovenijo ostaja nespremenjeno. Slovenija meni in ves čas poudarja, da je ukrep neupravičen, nesorazmeren in da ni nobenega razloga zanj, kar dokazuje tudi statistika nezakonitih migrantov. Avstrija je v letošnjem letu Sloveniji vrnila le 62 oseb, Slovenija pa je v tem času (do 1. 9. 2019) prijela 9.823 ilegalnih migrantov. Slednje dokazuje tudi, da ima Slovenija nadzor nad schengensko mejo s Hrvaško in da razmere povsem obvladuje. Pri tem

uporablja ustrezna tehnična sredstva in izvaja vse potrebne ukrepe, vključno z napotitvijo pripadnikov Slovenske vojske, skladno s slovensko zakonodajo.

Vsaka država članica ali nečlanica, ki je v schengenskem sistemu, se samostojno odloča o uvedbi notranjega nadzora, če presodi, da je to potrebno za varnost njene države. Nadzor nad uvedbo in izvajanjem nadzorov na notranjih mejah pa je v pristojnosti Evropske komisije.

Predsednica nove Evropske komisije, ki bo z delom začela v novembru, je napovedala ponovno vrnitev k izvajanju schengenskega režima brez nadzora na notranjih mejah.

4. Ali je Slovenija torej dokončno postala migrantski žep in je prosto prehajanje meja za slovenske državljane znotraj EU preteklost?

Število nezakonitih prihodov se povečuje že četrto leto, letos (do 31. 8. 2019) je policija obravnavala 9.644 ilegalnih prehodov državne meje. Število se je glede na enako obdobje preteklega leta povečalo za 63,1 odstotkov (5. 912). Ugotovljeni nezakoniti prehodi pričajo o tem, da policija dobro nadzoruje zunanjo mejo. Slovenija se zaveda svoje odgovornosti in ostaja kredibilen partner schengenskega prostora.

Slovenija v celoti nadzoruje migracijske razmere v državi na več ravneh: lokalne policijske postaje učinkovito opravljajo svoje naloge, z državnega nivoja je Policija okrepila svojo prisotnost na mejnem območju, prerazporedila kadrovske sile, pri varovanju meje sodelujejo pomožni policisti kot tudi pripadniki Slovenske vojske. Nadzor je okrepljen z uporabo tehničnih sredstev za preprečevanje nezakonitih migracij, kot so dodatne začasne tehnične ovire, dodatne kamere za videonadzor meje, helikopterski nadzori, sistem uporabe dronov za nadzor meje. Poleg tega so vzpostavljene posebne policijske enote za izvajanje izravnalnih ukrepov v notranjosti, okrepljeno je pridobivanje kriminalistično-obveščevalnih podatkov in preiskovanje organizirane kriminalitete. Angažirane so lovske in ribiške organizacije in Zavod za gozdove. Slovenska policija je že v lanskem letu intenzivirala aktivnosti za preprečevanje in odkrivanje tihotapljenja migrantov. Tako je policija v letu 2019 (do 31. 08. 2019) obravnavala 199 primerov, v katerih je bilo prijetih 284 tihotapcev ljudi (257 tujcev ter 27 slovenskih državljanov).

Slovenija aktivno sodeluje tudi z varnostnimi organi sosednjih držav.

Med drugim je Slovenija pozvala Hrvaško, da bi okrepili mešane patrolje in druge oblike koordiniranega nadzora meje. Izpostavljen je bil interes Slovenije, da bi Hrvaška izkoristila vse možnosti, ki jih ima kot nosilka odgovornosti za najdaljšo kopensko zunanjo mejo EU. Slovenija je pripravljena ponuditi vso potrebno podporo Hrvaški, tudi v komunikaciji z Agencijo Frontex. Hrvaška bi lahko z ustreznim zavarovanjem zunanje meje EU in s pomočjo Agencije Frontex zmanjšala pritisk nezakonitih migracij v regiji Zahodnega Balkana in posledično tudi v državah članicah.

Slovenska policija nadaljuje z napotitvami policistov v Republiko Srbijo (trenutno napotena 24. skupina) in Republiko Severno Makedonijo (trenutno napotena 39. skupina), kjer nudijo pomoč varnostnim organom teh dveh držav pri nadzoru meja in upravljanju migracij. V teku so tudi priprave za napotitev uradnika za zvezo policije v Republiko Severno Makedonijo, s čimer bomo sodelovanje s to državo tudi na operativnem področju še okrepili. Slovenski policisti sodelujejo tudi v operacijah agencije Frontex v različnih operativnih aktivnostih na Hrvaškem, v Albaniji, Srbiji in Črni gori.

Vsi ti ukrepi so usmerjeni v odkrivanje in preprečevanje nezakonitih vstopov na ozemlje Republike Slovenije. Dodatno je treba poudariti, da je bilo v letošnjem letu varnostnim organom sosednjih držav vrnjenih 6. 534 tujcev, od tega največ na meji s Hrvaško (6.448).

5. Ali si bo Slovenija kot enega konkretnih ciljev predsedovanja Svetu EU zastavila popolno zaprtje balkanske migrantske poti? Prosim za pojasnilo odločitve.

Slovenija se zaveda, da je t.i. "zahodno-balkanska pot" postala glavna smer nezakonitih migracij, saj po njej še vedno v EU prihajajo migranti s celega sveta. Zato je že ves čas, od migracijske krize 2015, zelo dejavna na področju komuniciranja in sodelovanja s pristojnimi organi v regiji. Slovenski predstavniki so zelo dejavni pri obveščanju EU partnerjev o situaciji in dogajanju v regiji. Pri tem uporabljajo razpoložljiva orodja in forume, kot so redne avdio-video konference EU in držav v regiji, ki potekajo od leta 2015, posredujejo podatke v okviru mehanizma IPCR in se udeležujejo okroglih miz, na katerih poteka izmenjava podatkov o situaciji na treh poteh prek Sredozemlja.

Ministrstva so že vzpostavila strukture za učinkovito izvajanje priprav in vodenje drugega predsedovanja Republike Slovenije. Vlada Republike Slovenije je na seji 5. 9. 2019 sprejela osnutek prednostnih nalog, ki kažejo na to, da se Slovenija zaveda številnih izzivov in odgovornosti, ki jo čakajo. Med prednostnimi nalogami je tudi vzpostavitev kriznega mehanizma na področju migracij, ki bo povezal dejavnosti vseh deležnikov v EU, tako držav članic kot EU institucij in agencij, s ciljem učinkovitejšega odzivanja in preprečevanja situacij, kot so se zgodile v letih od 2015. Posebna pozornost bo namenjena tudi sodelovanju s tretjimi državami pri odpravljanju strukturnih vzrokov za migracije, vzpostavitvi Skupnega evropskega azilnega sistema, ki bo državam članicam omogočil učinkovitejšo obravnavo prošelj za mednarodno zaščito, in sodelovanju z državami iz regije Zahodnega Balkana.

Pri pripravi programa Slovenija tesno sodeluje z obema partnericama v t.i. triu, Nemčijo in Portugalsko. Prvi koordinacijski sestanki že potekajo. Zaveda se namreč, da lahko navedene prednostne naloge učinkovito doseže le v sodelovanju in ob podpori partnerskih držav v triu.